

BURMISTRZ MIASTA

Arkadiusz CZECH

Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach

z dnia

R. Str. opiewa

Projekt

w sprawie apelu do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie skutecznych działań i likwidację zagrożeń, jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji

Na podstawie art. 18 ust. 1, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506), na wniosek Burmistrza Miasta

Rada Miejska w Tarnowskich Górach

uchwała:

§ 1

Wyrazić w imieniu mieszkańców Gminy Tarnowskie Góry ponowny apel o podjęcie skutecznych działań niezbędnych do kompleksowej i ostatecznej likwidacji zagrożeń dla mieszkańców obszaru Śląska, zamieszkujących w zasięgu oddziaływania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice, stwarzanych przez odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji. Treść apelu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Przekazać niniejszą uchwałę wraz z apelem do:

- 1) Prezesa Rady Ministrów,
- 2) Marszałka Sejmu RP,
- 3) Marszałka Senatu RP,
- 4) Parlamentarzystów z województwa śląskiego,
- 5) Ministra Środowiska,
- 6) Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- 7) Wojewody Śląskiego.

§ 3

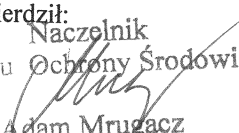
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sporządziła:
Jolanta Flak
tel. 39 33 691

Zatwierdził:
Naczelnik
Wydziału Ochrony Środowiska

Adam Mrugacz

RADCA PRAWNY

Grzegorz Czudaj Op-6412/99

APEL

do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie skutecznych działań i likwidację zagrożeń jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji

Mając na względzie zapisy art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która gwarantuje każdemu z obywateli prawo do ochrony zdrowia oraz obowiązek władz publicznych do zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska Rada Miejska w Tarnowskich Górach zwraca się z ponownym apelem do Rządu, Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej o zobowiązanie właściwych organów do podjęcia skutecznych działań i ostateczną likwidację zagrożeń stwarzanych przez niebezpieczne odpady poprodukcyjne po działalności Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji.

Prowadzone od wielu lat obserwacje zanieczyszczenia gleby i ziemi na tych terenach wskazują na bardzo wysokie poziomy zanieczyszczeń, których szkodliwe oddziaływanie na środowisko zostało potwierdzone w licznych opracowaniach naukowych i technicznych przygotowanych m.in. przez śląskie ośrodki badawcze oraz pracownie projektowe: Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o. o., Politechnikę Śląską Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Gospodarki Odpadami, „CITEC” S.A. z Katowic, PPW „Czyste Powietrze” Sp. z o.o. z Wrocławia i „EKOLOG Systems” Sp. z o.o. z Poznania.

Z analizy wyników badań pozyskanych w ramach prowadzonego monitoringu wód podziemnych stwierdzono wysokie stężenia takich pierwiastków jak arsen, bar, bor, cynk, kadm, ołów czy stront. Wszystkie odpady poprodukcyjne Zakładów Chemicznych zalicza się do grupy odpadów szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Zawierają one w swoim składzie trucizny (rozpuszczalne związki baru i strontu) lub środki szkodliwe (związki boru, cynku, miedzi). Substancje te w sposób negatywny wpływają na wszystkie organizmy żywe, a ich działanie określa się jako toksyczne, rakotwórcze, mutagenne, teratogenne, a także szkodliwie wpływające na płodność i rozrodczość wszystkich organizmów żywych.

Funkcjonujące od 1922 r. przedsiębiorstwo było jednym z największych w kraju producentów chemicznych związków nieorganicznych a jego odpady poprodukcyjne przez całe dziesięciolecia deponowane były na zwałowiskach wokół zakładu bez odpowiedniego zabezpieczenia, co doprowadziło do skażenia zarówno gleby, jak i wód powierzchniowych i podziemnych. Chemikalia wmywane ze zwałowisk nadal zanieczyszczają wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice, stanowiącego rezerwuar wody pitnej dla północnozachodniej części Aglomeracji Górnośląskiej.

W związku z wpisem Zakładów Chemicznych na krajową listę największych trucicieli („Lista 80”) procesowi likwidacji tego przedsiębiorstwa towarzyszyły działania zmierzające do trwałego ograniczenia zanieczyszczania środowiska odpadami niebezpiecznymi.

W roku 1996 opracowano i wdrożono program pn. „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji”.

W ramach realizacji tego przedsięwzięcia wybudowano składowisko odpadów niebezpiecznych o powierzchni ponad 13 ha, na które zgodnie z przyjętą technologią i celami programu mają trafić wszystkie odpady poprodukcyjne w ilości około 1,5 mln m³.

W latach 2000-2011 unieszkodliwiono około 1 mln m³ odpadów niebezpiecznych, co stanowi około 70% planowanego zakresu rzeczowego. Na realizację powyższego wydatkowano ze środków publicznych około 228 mln złotych, z czego 218 mln zł to środki pozyskane i wydatkowane przez likwidatora z budżetu państwa, zaś kwota 10 mln zł to pieniądze pozyskane przez Starostę Tarnogórskiego z funduszy ochrony środowiska.

Działania te nie doprowadziły do osiągnięcia planowanego efektu ekologicznego, gdyż nadal pozostają do wykonania prace związane z unieszkodliwieniem ok. 425 tys. m³ odpadów zalegających na zwałowiskach nr 1, 4, 4a i 6, dokończenie wyburzeń oraz rekultywacja terenu zwałowisk i obszaru po byłych Zakładach Chemicznych. Bez wykonania tych prac, rozwiązanie problemu „bomby ekologicznej” jest niemożliwe.

W związku z ponad 5-letnim zastojem w realizacji tej inwestycji Rada Miejska w Tarnowskich Górach uchwałą nr XXI/274/2016 z dnia 25 maja 2016 r. zaapelowała do Parlamentarzystów Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawicieli Rządu RP oraz innych instytucji państwowych o pilne podjęcie działań niezbędnych do kompleksowej i ostatecznej likwidacji zagrożeń jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

Pomimo upływu ponad 1000 dni od podjęcia poprzedniego apelu żaden ze zgłoszonych wówczas problemów nie został skutecznie rozwiązany. Podjęte przez Zakłady Chemiczne działania skupiły się na próbach wycofania z obrotu prawnego decyzji Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry nakazujących Zakładom Chemicznym „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji usunięcie odpadów. Ostatni wyrok w tej sprawie zapadł 12 czerwca 2019r. (WSA w Gliwicach sygn. akt II SA/GI 123/19).

W obecnym stanie prawnym należy skupić się na:

1. Stworzeniu możliwości uzyskania środków finansowych na realizację zadania poprzez nabycie prawa własności nieruchomości na której zeskładowano odpady niebezpieczne. W tym zakresie Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry podjął działania uniemożliwiające spekulacyjny obrót nieruchomością zanieczyszczoną.
2. Zakończeniu przez organ założycielski - Wojewodę Śląskiego - likwidacji Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” i wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego.
3. Rozwiązaniu zasądzonych wyrokiem sądowym w 2011 r. kwestii roszeń w kwocie ok. 3,8 mln zł wobec Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” zaspokajanych w drodze egzekucji z nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa.
4. Zapewnieniu finansowania dokończenia realizacji zadania ze środków publicznych w wysokości ok. 100 mln zł, bo źródłem powstania problemu „bomby ekologicznej” jest przedsiębiorstwo państwowe, którego właścicielem jest Skarb Państwa.

Z uwagi na niebezpieczeństwo, jakie wciąż zalegające odpady stwarzają dla środowiska, zdrowia i życia mieszkańców gmin położonych w zasięgu oddziaływania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice ponowienie apelu jest w pełni uzasadnione.

Uzasadnienie

W trosce o zdrowie i życie mieszkańców północno-zachodniej części aglomeracji górnośląskiej Rada Miejska w Tarnowskich Górach podobnie jak Rada Powiatu Tarnogórskiego zwraca się z ponownym apelem do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie skutecznych działań i likwidację zagrożeń jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji.

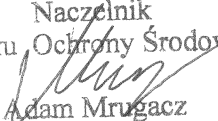
Poprzedni apel w tej sprawie został podjęty przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach Uchwałą Nr XXI/274/2016 z dnia 25 maja 2016 r., w którym wystąpiono do Parlamentarzystów Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawicielei Rządu RP oraz innych instytucji państwowych o pilne podjęcie działań niezbędnych do kompleksowej i ostatecznej likwidacji zagrożeń jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

Pomimo upływu ponad 1 000 dni od podjęcia poprzedniego apelu żaden ze zgłoszonych problemów nie został skutecznie rozwiązany. W obecnym stanie prawnym należy skupić się na:

1. Stworzeniu możliwości uzyskania środków finansowych na realizację zadania poprzez nabycie prawa własności nieruchomości na której zeskładowano odpady niebezpieczne. W tym zakresie Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry podjął działania uniemożliwiające spekulacyjny obrót nieruchomością zanieczyszczoną.
2. Zakończeniu przez organ założycielski - Wojewodę Śląskiego - likwidacji Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” i wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego.
3. Rozwiązaniu zasądzonych wyrokiem sądowym w 2011 r. kwestii roszczeń w kwocie ok. 3,8 mln zł wobec Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” zaspokajanych w drodze egzekucji z nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa.
4. Zapewnieniu finansowania dokończenia realizacji zadania ze środków publicznych w wysokości ok. 100 mln zł, bo źródłem powstania problemu „bomby ekologicznej” jest przedsiębiorstwo państwowe, którego właścicielem jest Skarb Państwa.

Mając na uwadze powyższe oraz zdrowie i życie mieszkańców Tarnowskich Gór oraz gmin położonych w zasięgu oddziaływania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice ponownie apelu należy uznać za w pełni uzasadnione.

Sporządziła:
Jolanta Flak

Naczelnik
Wydziału Ochrony Środowiska

Adam Mrugacz